

*Boek 3 / Topic 6***Aandelen/Toevoegen van een preferentieel dividend***ELKE JANSSENS*

38. In het kader van successieplanning is een van de bekommernissen van de eerste generatie die vermogen overdraagt aan de volgende, vaak over afdoende inkomsten te beschikken. Daarnaast laat zich in een familiale vennootschap vaak naar aanleiding van een generatiewissel de nood aan extern management of specifieke expertise kennen. Nieuwe managers wensen een onmiddellijk of latere (aandelenopties) deelname in het kapitaal van de familiale vennootschap met als gevolg dat zij kunnen mee genieten van het, gedurende soms verscheidene generaties, opgebouwde vermogen.

Een mogelijkheid om aan de bovenstaande bezorgdheid tegemoet te komen, bestaat in de creatie van verschillende categorieën van aandelen, waarbij aan ieder van deze categorieën aandelen specifieke rechten worden toegekend<sup>97</sup>. Een van deze rechten zou kunnen bestaan uit een preferentieel dividend.

Zo kan de *pater familias* die aandelen aan zijn kinderen schenkt met voorbehoud van vruchtgebruik, voor (een deel van) deze geschonken aandelen een (dividend)rendement veilig stellen. Omgekeerd zal een dergelijk preferentieel dividend nuttig zijn voor het deel van het aandelenpakket dat hij nog niet schonk. Een preferentieel dividend zal dan weer minder zinvol zijn wanneer alle aandelen met voorbehoud van vruchtgebruik zijn geschonken aan de volgende generatie en de vruchtgebruiker het aan de aandelen verbonden stemrecht kan uitoefenen en m.a.w. zelf de hoogte van het aan hem uit te keren dividend kan vastleggen (zie ook topic 10, p. 61).

Een preferentieel dividend is een deel van de vennootschapswinst die bij voorrang wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders van aandelen met preferentieel dividend. Nadat het preferentieel dividend is uitgekeerd wordt het saldo van de vennootschapswinst uitgekeerd aan de vennoten van alle categorieën van aandelen.

Uiteraard kan het gevolg van deze uitkering niet zijn dat alle winst aan één of bepaalde vennoten wordt uitgekeerd. Het beginsel dat alle vennoten moeten delen in de winst van de vennootschap is van openbare orde, zodat iedere hiermee strijdige bepaling in de statuten of een overeenkomst absoluut nietig is (art. 32 W.Venn.)<sup>98</sup>. Dit betekent dat ieder der vennoten recht moet hebben op

97. Zie o.m. ook topic 8, p. 51 en Boek 6: Toewijzing bestuur aan bepaalde erfgenamen – statutaire regels opgenomen in de vennootschap.

98. Zie o.m., M. WYCKAERT, *Kapitaal in N.V. en B.V.B.A. Vermogens- en kapitaalvorming door inbreng – Rechten en plichten van vennoten*, Kalmthout, Biblo, 1995, 70-106.

een deel in de winst; een statutaire regeling die er op neerkomt dat een vennoot die geen aandelen met een preferentieel dividend heeft, geen dividend meer kan ontvangen zou hiermee strijden.

De dividenduitkering gebeurt in beginsel jaarlijks op het ogenblik dat de algemene vergadering de jaarrekening goedkeurt, de winstbestemming vastlegt en desgevallend tot dividenduitkering besluit (artt. 320, 429, 617 en 657 W.Venn.). Maar het is ook mogelijk om de dividenden uit de reserves uit te keren tijdens een buitengewone algemene vergadering die op elk ogenblik hiertoe kan beslissen<sup>99</sup>. De statuten van een NV en een Comm.VA kunnen echter eveneens aan de raad van bestuur respectievelijk de zaakvoerder(s) de bevoegdheid verlenen om in de loop van het boekjaar een interimdividend uit te keren (artt. 617 en 657 W.Venn.). Het zal familiale aandeelhouders bijgevolg mogelijk zijn op verscheidene tijdstippen gedurende het boekjaar winst uit te keren.

Wel mag geen winst worden uitgekeerd indien op de datum van de afsluiting van het laatste boekjaar het netto-actief hierdoor daalt tot beneden het bedrag van het gestorte kapitaal (of opgevraagde kapitaal indien dat hoger is) vermeerderd met alle reserves die krachtens de wet of de statuten niet mogen worden uitgekeerd. Het netto-actief is het totaalbedrag van de activa zoals dat blijkt uit de balans, verminderd met de voorzieningen en schulden. Daarbij wordt echter uit het eigen vermogen gesloten: (1) het nog niet afgeschreven bedrag van de kosten van oprichting en uitbreiding; en (2), behoudens in uitzonderingsgevallen die worden vermeld en gemotiveerd in de toelichting bij de jaarrekening, het nog niet afgeschreven bedrag van de kosten van onderzoek en ontwikkeling (artt. 320, 429 en 617 W.Venn.).

### Voorbeeldclausule

*‘De te bestemmen winst van het boekjaar wordt bij beslissing van de algemene vergadering als volgt besteed:*

- 1. ten minste 5% wordt aangewend tot vorming van de wettelijke reserve;*
- 2. 50% van het saldo wordt bij voorrang uitgekeerd aan de aandeelhouders van categorie [X];*
- 3. het saldo wordt pro rata verdeeld tussen alle aandelen [en winstbewijzen] van de vennootschap.’*

### Bibliografie

BATS, G., ‘Tijdelijk vruchtgebruik op aandelen: waarderingsproblematiek anno 2000 – juridische en bedrijfseconomische aandachtspunten’, in *Liber Amicorum Henri Olivier*, Brugge, die Keure, 2000, 11-38.

99. Cass. 23 januari 2003, C.01.0536.F/14.